

GESTAȚIA SCROAFELOR ÎN ADĂPOSTURI RECI (I) cu zona de furajare dispusă la un capăt

Dr. Huțu Ioan

Fascicula nr. SN-02 martie, 2008

INTRODUCERE

Caracteristica comună a sistemelor de exploatare intensivă a animalelor pe așternut permanent este întreținerea în boxe comune, în grupuri mari.

Durata ciclului productiv sau reproductiv în adăposturi reci, respectiv în 2-3 tipuri de structuri semicilindrice, presupune existența a șase sectoare de producție în care se pot derula, conform figurii 1, mai multe serii anuale, dependent de categoria de animale.

Pentru scroafe matcă, ciclul reproductiv durează jumătate de an, din care:

- în sectorul pentru depistare montă max. 32 zile
- în sectorul pentru gestație 110 zile
- în sectorul destinat fătării și lactației 40 zile
- Total pentru un ciclu de reproducție 182 zile*

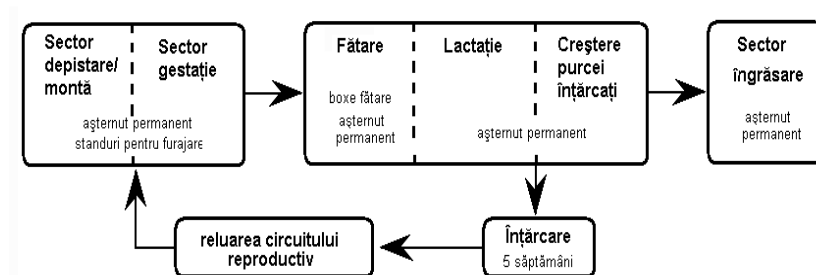

Figura 1. Fluxul tehnologic în structuri semicirculare

Prelucrare după Honeyman, 1995

Pentru scrofițele de prăsilă prima fătare survine la vârsta de 316-337 zile.

TEHNOLOGIA ÎNTREȚINERII ÎN SECTORUL DE GESTAȚIE

În sectorul de gestație, tehnologia trebuie să asigure confortul scroafelor gestante, să reducă comportamentul agresiv, să faciliteze depistarea reîntoarcerii căldurilor, diagnosticarea gestației, să asigure furajarea individuală și să facă posibilă gestionarea, controlul sau diminuarea factorilor de risc asociați avorturilor.

Cuprins:

INTRODUCERE	1
TEHNOLOGIA ÎNTREȚINERII ÎN SECTORUL DE GESTAȚIE	1
Structuri semicilindrice pentru 64 scroafe	2
Organizarea muncii și regimul exploatării animalelor	4
Adăpostirea animalelor și exploatarea adăpostului	5

Structuri semicilindrice pentru 64 scroafe

Caracteristicile tehnico-construcative generale ale structurii semicilindrice pentru sectorul de gestație sunt următoarele:

1. *Suprafață odihnă/ scroafă* $\geq 2,25 \text{ m}^2$
3. *Alee de circulație:* lățime: 0,9-1,25 m;
material: beton raiat
4. *Stand acces la furaj:* lungime x lățime: 0,50 x 2,15 m
material: beton raiat

Compartimentările interioare în sectorul de gestație sunt:

- aleea de serviciu;
- standul de furajare, care poate avea și rol de boxe individuale pentru jumătate din scroafele aflate în primele 28 zile de gestație (scroafe slabe, scrofite, etc);
- boxele comune pentru scroafele gestante, în perioada 29-110 zile.

În figurile 2-4 sunt prezentate compartimentările pentru un **adăpost în care se pot caza 64 scroafe gestante**; acesta asigură un volum de $6,2 \text{ m}^3/\text{scroafă}$ și are suprafața utilă delimitată în plan orizontal în două zone: una pentru furajare și una cu așternut permanent; întrucât între cele două zone diferența de nivel este de 40 cm, trecerea se face prin intermediul unor trepte.

Zona de furajare, cu pardoseală din beton raiat, ocupă 29% din suprafața utilă a adăpostului, se află la cota +0,40 m față de pardoseala zonei de odihnă și este prevăzută cu două alei de circulație prin fața boxelor, 32 standuri individuale dispuse pe două rânduri (câte 16 standuri/rând) și o alee centrală de acces a scroafelor spre standuri.

În această zonă, prin deschiderea succesivă a celor două porți (5) (vezi figurile 2 și 3) se asigură *accesul la furaj* pentru întreg grupul de 32 de scroafe dintr-o boxă longitudinală. Standurile de furajare pot fi utilizate și pentru furajarea suplimentară a scroafelor cu condiție corporală precară sau efectuarea altor manopere (tratamente, diagnostic gestație etc.). Aleile (1) pot fi utilizate atât pentru inspecție, cât și pentru prezentarea vierului depistator prin fața scroafelor blocate în standul de furajare, în vederea depistării unor eventuale reîntoarceri a căldurilor.

Accesul la apă este liber, adăpostul având prevăzute două adăpătoare cu dispozitive de protecție împotriva înghețului, amplasate pe partea laterală a ultimelor două standuri de furajare.

Foto: Hugh, 2004, Australia

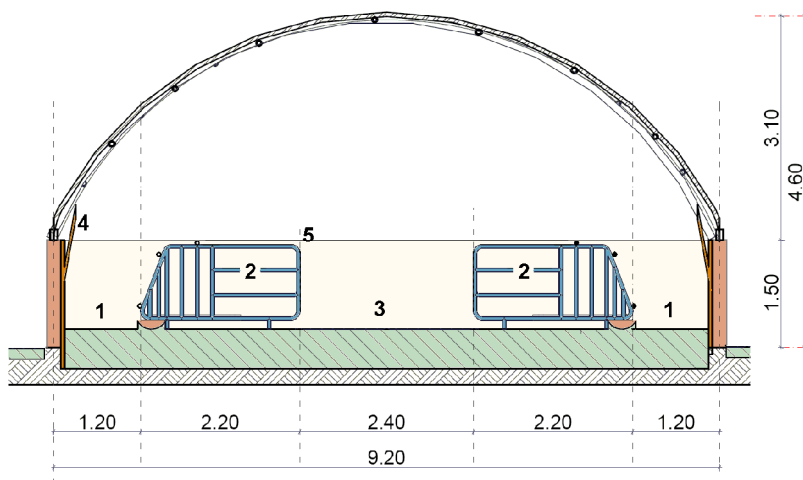

Figura 2. Ansamblu și secțiune transversală a unui adăpost pentru 64 scroafe gestante cu 2 rânduri x 16 standuri pentru furajare

1 – alei pentru circulație și furajare; 2 – 32 standuri individuale dispuse în două rânduri a câte 16 standuri; 3 – alee centrală de acces la standurile de furajare; 4 – panou deflector; 5 – peretele de capătul zonei de furajare.

Prelucrare după Honeyman și col., 1997 – Iowa, SUA

Zona de odihnă, prevăzută cu așternut permanent, împarte suprafața utilă a adăpostului în două jumătăți cu dispunere longitudinală. În acest caz, cazarea scroafelor se face în două boxe comune, în care pot fi introduse 32 scroafe/boxă.

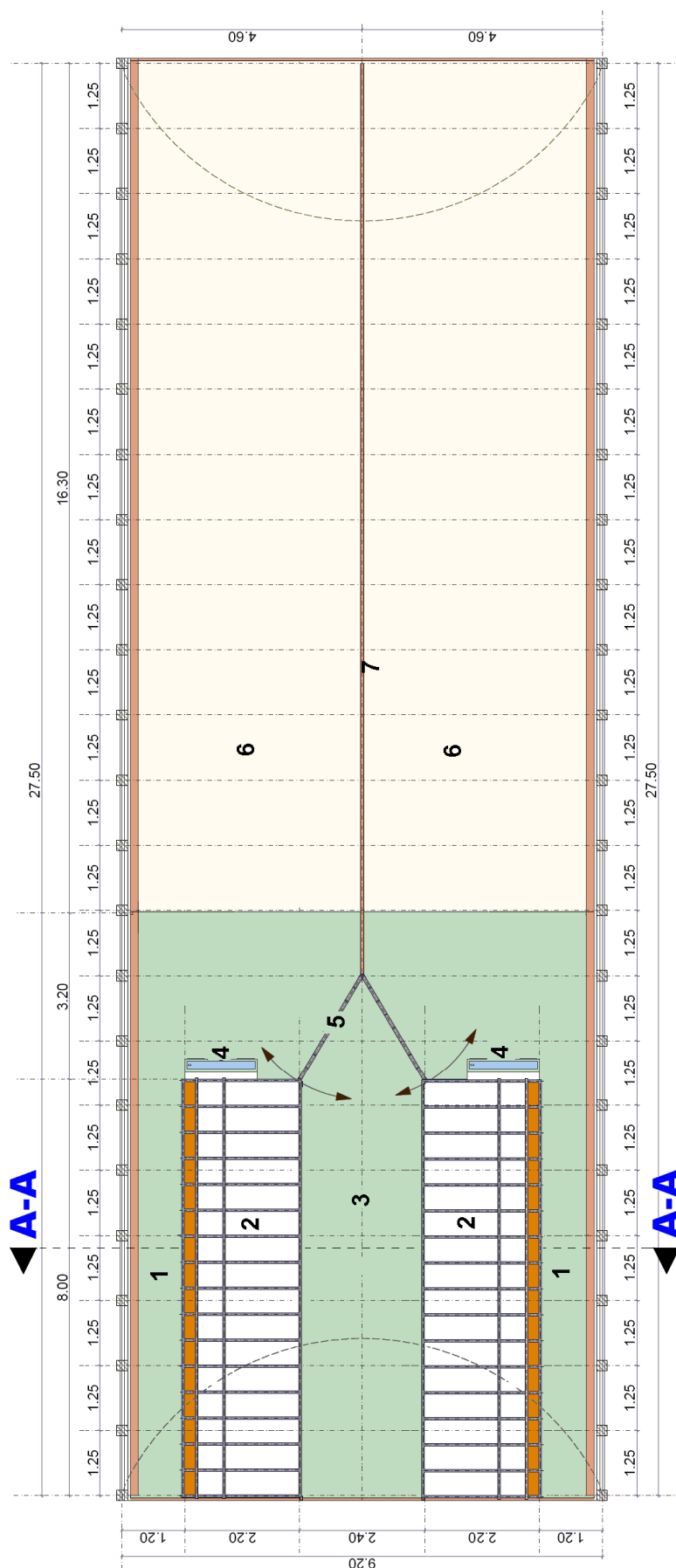

Figura 3. Secțiune orizontală a unui adăpost pentru 64 scroafe gestante

1 – alee pentru circulație și furajare; 2 – 32 standuri individuale dispuse în două rânduri a câte 16 standuri; 3 – alee centrală de acces la standurile de furajare; 4 – adăpătoare; 5 – uși; 6 – zonă cu așternut permanent, boxe comune pentru 32 scroafe gestante; 7 – zid despărțitor între boxe.

Prelucrare după Honeyman și col., 1997 – Iowa, SUA

Organizarea muncii și regimul exploatării animalelor

Înainte de popularea adăpostului cu scroafe, se recomandă verificarea funcționalității sistemelor de furajare și distribuție a apei.

Popularea grupelor de scroafe se face respectând principiul populației și depopulării totale. Ideal, popularea se face cu scroafe din aceeași categorie, număr de ordine al gestației, greutate și mărime.

În cazul adăposturilor cu zonele de furajare și odihnă dispuse longitudinal, popularea poate fi făcută de la un capăt spre celălalt, scroafele fiind grupate și cazate în 2-4 boxe. Deși este mai scumpă, din punct de vedere tehnologic, compartimentarea conferă un plus de funcționalitate (vezi fascicula SN-03).

Practic, împărțirea zonei de odihnă în mai multe boxe permite exploatarea scroafelor în mai multe grupe, dependent de condiția corporală (scroafe grase, normale sau slabe) și mărimea acestora (scroafe mari, mijlocii, scroafe mici și scrofițe).

Formarea grupelor de scroafe se face odată cu înțărirea sau la începutul și sfârșitul gestației; noile scrofițe se introduc ca subgrupuri, care au fost deja formate. Spre exemplu, pentru un grup de 30 scroafe, numărul subgrupului de scrofițe introduse trebuie să fie 5-6. Pentru un grup de 50 scroafe, se introduce un subgrup de 6-8 scrofițe deja acomodate. În cazul unui management defectuos al grupelor de scroafe din sectorul de gestație, pot apărea situații conflictuale care sunt asociate cu prolificitatea slabă.

Contracararea efectelor generate de comportamentul agresiv se poate face prin mai multe tipuri de măsuri, și anume:

- prin gruparea în săptămâna a 5-a a gestației¹, după o perioadă de cazare individuală;
- prin asigurarea unui așternut excesiv de abundent în momentul introducerii subgrupelor noi;
- prin introducerea în boxa de scroafe a unui vier vasectomizat pentru o perioadă de 3-5 zile².

Temperarea comportamentului agresiv - pentru asigurarea și menținerea unei ierarhii sociale stabile în grupul de scroafe gestante în boxe comune, sunt necesare:

- gruparea scroafelor în funcție de experiența parturițională; în fapt, gruparea scroafelor cu același număr de fătări;

Figura 4. Accesul scroafelor în zona de furajare situată la capătul adăpostului

Foto: Hugh, 2004 - Australia

Zona de odihnă (sus) cu două boxe longitudinale și zonă de furajare (jos) cu 32 standuri de furajare dispuse pe două rânduri – vezi și fig. 5.8. Furajarea se face succesiv pentru fiecare din loturile de scroafe cazate în cele două boxe ale adăpostului. Inițial se introduc cele 32 scroafe dintr-o boxă după care se eliberează standul și se introduc celelalte 32 scroafe; practic, fiecare stand se utilizează pentru două scroafe din adăpost.

¹ Probabil, după acest stadiu al gestației, întocmai ca la rozătoare, nivelurile ridicate de progesteron și estrogen diminuează comportamentul agresiv; la scroafă, odată cu stabilirea gestației (după ziua a 15-a), comportamentul agresiv este mai ponderat.

² Se pare că această măsură reduce agresivitatea scroafelor și îmbunătățește performanțele reproductive (crește rata supraviețuirii embrionare la momentul implantării) după grupare. Explicația nu este încă bine fundamentată științific, dar se pare că prezența vierului (posibil stimularea vizuală, contactul tactil sau feromonii) redirecționează comportamentul agresiv spre vier sau feromonii vierului mențin starea de *cuminfenie* a scroafelor. De asemenea, androsteronul din saliva vierilor are efect sedativ asupra scroafelor.

- introducerea scrofiștelor în subgrupuri și menținerea pe cât posibil a grupurilor statice, fără lotizări și relotizări;
- furajarea individuală, preferabil în standuri individuale, care pot fi utilizate și ca loc de refugiu pentru scroafele care sunt agresate în afara momentelor în care are loc furajarea;
- asigurarea spațiului necesar și posibilitatea hrănirii suplimentare a scroafelor slabe;
- momentul introducerii scrofiștelor în grupul de scroafe deja format este fie imediat după înțărarea scroafelor, fie la dezmembrarea boxelor de fătare și începerea lactației în grup;
- utilizarea unor boxe cu colțuri – pentru a permite refugiu animalelor subordonate ierarhic în colțurile boxei.

În condițiile asigurării acestor aspecte, scroafele gestante, comparativ cu cele din alte sisteme de creștere, manifestă mai puține tulburări locomotorii, prezintă un status imunologic și au o condiție corporală mai bune.

Respectarea cerințelor privind alimentația, cazarea, regimul de utilizare vor permite exploatarea avantajoasă a materialului biologic.

Adăpostirea animalelor și exploatarea adăpostului

Adăpostirea scroafelor gestante se face în structuri care, din punct de vedere funcțional, prezintă două zone: una de odihnă, cu așternut permanent, și una destinată furajării. Valorile parametrilor de microclimat și menținerea acestora se face la fel ca în sectorul anterior.

Furajarea se realizează, de regulă, în standuri individuale care, după intrarea scroafelor, permit atât închiderea și blocarea, cât și părăsirea boxei prin deschiderea porții frontale. Practic, standul de furajare permite și izolarea animalelor și elimină riscul agresiunilor care survin, cel mai frecvent, odată cu furajarea.

Sistemele de ventilație, cel de răcire a adăpostului sau de răcorire individuală a animalelor sunt deosebit de importante în menținerea microclimatului și reducerea riscului apariției stresului termic al femelelor gestante – de cele mai multe ori, intensificarea ventilației se realizează prin amplasarea a 2-4 ventilatoare care cresc viteza curenților de aer.

Regimul de iluminat este de 14-16 ore lumină/zi, cu o intensitate de minimum 55 lumeni/m².

Necesarul de așternut depinde de sezon; pe durata iernii, consumul este mai mare, iar pe durata verii - mai mic. În general, în cazul scroafelor din gestație necesarul de paie poate fi stabilit la 1 kg/zi și scroafă; pentru întreaga perioadă de cazare în sectorul de gestație consumul de paie este de 110 kg.

Gunoii care provine din acest sector este mai uscat, motiv pentru care, în cazul compostării lui, este necesară adăugarea de apă, pentru favorizarea fermentației.

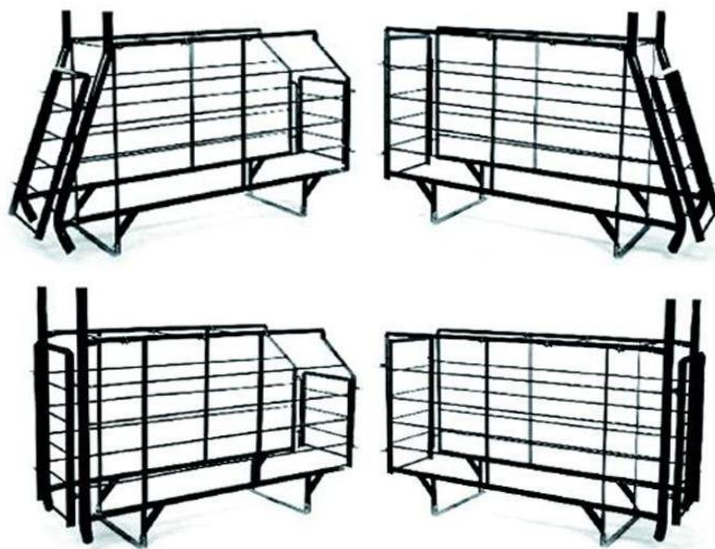

Figura 5. Tipuri de standuri pentru furajare

1. teșită în față și în spate (*stânga sus*),
2. Teșită în față și dreaptă în spate (*dreapta sus*),
3. Dreapta în față și teșită în spate (*stânga jos*) și
4. dreaptă în față și în spate (*dreapta jos*)

Dependent de tipul ales, standurile pot fi utilizate ca boxe de izolare, boxe pentru primele 28 zile ale gestației sau în sectoru de depistare montă pentru realizarea inseminării

Alte surse bibliografice recomandate:

Ioan Huțu & Gary Onan – *Tehnologii alternative pentru creșterea porcilor* - Ed. Mirton, 2007.

Material elaborat de către ing. Huțu Ioan, șef lucrări la Disciplina de Producție Animală a Facultății de Medicină Veterinară, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara, director al Unității de Extensie.

Contact:

Centru de Consiliere - Unitate de Extensie,
Calea Aradului nr. 119 tel/fax: 0256 277127

WEB: www.unitate-extensie.org.ro

E-mail: i.hutu@unitate-extensie.org.ro

CENTRUL DE CONSILIERE - UNITATE DE EXTENSIE

Centrul de Consiliere - Unitate de Extensie este o asociație nonprofit înființată pe lângă Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara care are ca scop extensia, respectiv transmiterea rezultatelor cercetării științifice către societate, cu scopul dezvoltării acesteia.

© 2008 Toate drepturile rezervate Asociației Centru de Consiliere - Unitate de Extensie.

Materialul se distribuie gratuit și se poate multiplica, copia sau distribui doar în baza unui acord scris cu Unitatea de Extensie

Material promovat prin proiectul PHARE - *Centru pilot de promovare a cooperării transfrontaliere româno-sârbe în agro-zoo-vet business*, finanțat prin Programul de Vecinătate România-Serbia 2004-2006, RO2005/017-538.1.01.15.

Editor coordonator: Ioan Huțu - UEX Media. Data editării: noiembrie 2007 Adresă: Unitatea de Extensie a Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara, Calea Aradului nr. 119, Timișoara-300645, Timiș - România tel/fax: 0040256277127, www.unitate-extensie.org.ro, office@unitate-extensie.org.ro.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene